

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА
КАТЕДРА „ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА
УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА“**

Информационен пакет ECTS

**МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА
ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА**

**К В А Л И Ф И К А Ц И О Н Н А
Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А**

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: **1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: **1.2. ПЕДАГОГИКА**

СПЕЦИАЛНОСТ: **ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА**

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА: **ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА**

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: **МАГИСТЪР**

НИВО ОТ НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФ. РАМКА: **НИВО 7**

БРОЙ КРЕДИТИ ПО ECTS: **120**

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ **ПЕДАГОГ, ДЕТСКИ УЧИТЕЛ**

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: **2 /две/ ГОДИНИ, 4 /четири/ СЕМЕСТЪРА**

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: **РЕДОВНА**

ВЪВЕДЕН ОТ УЧЕБНАТА: **2025-2026 г.**

ВАЛИДЕН ДО:

КОД: **01.04_4.12.20**

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА

Професионално-педагогическата готовност на детския учител за упражняване на професията предполага теоретическа и практическа компетентност за управление на възпитателно-образователния процес в детската градина, както и за актуално възпитание, образование и социализация на всяко дете. В този смисъл е и подготовката на студентите магистри – бъдещи детски учители в магистърската програма „Предучилищна педагогика“. Тя е разчетена върху овладяването на съществени, взаимосвързани и почти йерархизирани сфери на научното познание, имащи определена цел и съдържание и разкриващи спецификата на педагогическата наука за работа с деца от предучилищна възраст.

Магистърската програма «Предучилищна педагогика» е предназначена за обучение на студенти, завършили ОКС-бакалавър или ОКС-магистър от други професионални направления.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната документация за магистърската програма „Предучилищна педагогика“ е разработена съобразно изискванията на Закона за висшето образование, Държавния образователен стандарт определен с Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование (изм. и доп. ДВ. бр.46 от 31 Май 2024 г.), Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.), Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, както и съобразно Университетските процедури за управление на образователните дейности.

Учебният план е с общ хорариум 1155 ч. и дава общо 120 ECTS кредита, разпределени в четирите семестъра. В структурно отношение магистърската програма включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини:

Задължителните учебни дисциплини (975 ч. – 101 кредита) гарантират придобиване на необходимата общетеоретична и специализираща подготовка по специалността. Това се постига чрез овладяването на знания от различни научни области (педагогика, психология, социология, философия) и на знания с интегративен и интердисциплинарен характер. Практическата подготовка на студентите включва практически упражнения, хоспитиране, текуща педагогическа практика – 60 часа и стажантска практика – 90 часа в детска градина.

Избираемите учебни дисциплини (180 ч. – 19 кредита) присъстват във всеки семестър. Осигуряват разширяване и надграждане на общетеоретичната и специализиращата подготовка по специалността. Чрез тях се допълват и конкретизират знанията и компетентностите, придобити по задължителните учебни предмети. Задължителните и избираемите учебни дисциплини са при съотношение 84% : 16%.

Факултативните учебни дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения от различни научни области в съответствие с интересите на студентите. Всеки студент задължително избира поне една факултативна учебна дисциплина с хорариум 15 академични часа.

Студентите се дипломират след полагане на държавен практико-приложен изпит в детска градина и държавен теоретичен изпит (или защита на дипломна работа), за което придобиват 15 кредита (чл. 11 на Наредба № 21 от 30.09.2004 г.).

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ НА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА

Обучението в магистърската програма „Предучилищна педагогика” има за **цел** да подготви специалисти с висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ и професионална квалификация „Педагог, детски учител”.

В съответствие с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, обн. в ДВ бр. 89 от 11.11.2016 в сила от учебната 2017/2018 година, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., изм. и доп. ДВ бр.10 от 5 февруари 2021 г. обучението по специалността осигурява следните групи компетентности за придобиване на професионална квалификация „детски учител“:

1. Образователна среда. Компетентностите, свързани с професионално-педагогическата, в т. ч. методическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения, които допринасят за организиране и управление на образователната среда чрез взаимодействие между отделните образователни направления и образователни ядра по начин, който най-ефективно подпомага игровото взаимодействие и създава условия на всяко дете за активно участие във всички дейности.

2. Педагогическо взаимодействие с децата. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата и професионално-психологическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения по посока цялостното (холистичното) развитие и индивидуално общуване с детската личност, имайки предвид нейните индивидуални потребности и потенциал в процеса на игровото взаимодействие.

3. Лидерство. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка по посока развитие на учителя като лидер в активно сътрудничество с децата в групата в детската градина или училището, да създава и утвърждава развиващи цели и високи, но реалистични очаквания по отношение на техните личностни постижения.

4. Работа с родителите и семейната общност. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на учителя за прилагане на знания, умения и отношения за изграждане на партньорства с родителите и семейната общност за осигуряване на оптимална подкрепа на всяко дете.

5. Възпитателна работа. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на учителя в областта на теорията и методиката на възпитанието за прилагане на знания, умения и отношения, които формират ценностната система на детската личност.

6. Работа в мултикултурна и приобщаваща среда. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на детския учител в областта на приобщаващото, интеркултурното и гражданското образование за прилагане на знания, умения и отношения, които подкрепят реализирането на правата на детето и приобщаващото образование.

В съответствие с чл. 9 (2) от Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист”, обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър“ осигурява:

А. Задълбочена научно-теоретична и специализирана подготовка по специалността:

- *познаване и владеење на:* педагогическата наука, както и на отделните ѝ клонове /възрастово, отраслово и гранично обусловени/; понятийно-терминологичната система на предучилищната педагогика и на частни нейни теории и практики;

философията на образованието в предучилищна възраст; технологии за работа с родители, родителски колективи и компетенции за консултации и педагогически дейности с тях; интерактивни техники и методи за преподаване.

- *познаване и прилагане на теории за:* възпитание и обучение в техните гносеологични и практически аспекти; теориите за онтогенетичното и когнитивно развитие на човека;

- *разбиране и отчитане същността на педагогически процеси и явления, като:* педагогическо взаимодействие; индивидуално и групово субектно развитие; индивидуализация и диференциация във възпитателно-образователния процес и т.н.

- *планиране и организиране на:* възпитателно-образователната дейност чрез познаване и прилагане на разнообразни методи, средства, технологиите и т.н., както и поставяне на краткосрочни и дългосрочни цели; социалнопедагогическа и превантивна работа с деца от предучилищна възраст.

- *познаване съдържанието, спецификата и значението на:* Държавния образователен стандарт за всяка възрастова група деца и съобразяване с него; международната и националната нормативна уредба касаеща децата и техните права; документите посочващи нормите на поведение при работа с деца и нормативни актове и документи осигуряващи упражняването на педагогическа дейност и регламентиращи трудово-правните отношения с конкретна институция.

Б. Усвояване основите на научноизследователска, научно-приложна и/или художествено-творческа дейност:

- познаване изискванията за научноизследователска и художествено-творческа дейност и проява на готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;

- събиране, анализиране и класифициране на информация в определена последователност и логика, както и аргументирана и обоснована с доказателства защита на тези;

- ясно и логически свързано и последователно представяне на теоретичните постановки и резултатите от експерименталната дейност, чрез използване на точна терминология, научен език и академичен стил на изложение;

- самостоятелно откриване и изследване на педагогически проблеми и явления чрез творческо преосмисляне на педагогическата информация; проследяване на взаимовръзки и формулиране на обобщения, препоръки и заключения;

- познаване методите и методологията на педагогическите изследвания;

- организиране и планиране на научна дейност /индивидуална, екипна/ - срок, етапи, цел и задачи;

- познаване, подбиране и прилагане на подходящи методи за текуща педагогическа диагностика и психопрофилактика, както и диагностичен инструментариум за установяване готовността на детето за училище;

- самостоятелно търсене и избиране на методи за диагностика, корекция и компенсация;

- самостоятелно търсене и намиране на нови тенденции в теорията и практиката на педагогическата система;

- аналитичност и критичност при оценяване на собствените и чужди експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности и взаимозависимости от педагогическата действителност.

В. Развитие на способности за адаптация в условията на социални, икономически и технологични промени:

- умения за работа: при различни условия; с деца на различна възраст и техните родители;

- умения за организиране и провеждане на общи /учител – родител – дете/ дейности и срещи, както и за създаване и поддържане на позитивна среда и добронамерени отношения;
- умения за самоорганизация, самообучение, самоконтрол и самооценка;
- готовност и желание за работа съвместно с други специалисти /екипност/ с цел постигане на обща цел;
- готовност за синхронизиране собственото планиране на образователната дейност с тази на своите колеги и институцията.
- инициативност при вземане на оригинални, конструктивни и прогностични педагогически решения и безконфликтно разрешаване на проблеми;
- комбинативност и многовариантност при организиране на педагогическите взаимодействия в които участва;
- операционализиране, технологизиране и внедряване в собствената практиката на съвременни теоретични постижения и пренасяне на знания и технологии от една област в друга;
- стремеж и желание за повишаване на квалификацията, на основата на приемане философията за „учене през целия живот”.

Г. Формиране на личностни и професионални качества:

Равнището на професионално-педагогическата компетентност на детския учител/педагога, на неговата професионална реализация до голяма степен се обуславя от неговия личностен профил. В този контекст детският учител:

- използва своите човешки достойнства за субектно присъствие при педагогическото взаимодействие;
- проявява самосъзнание и отговорно отношение към себе си, към децата и към дейността, която извършва;
- показва личностна ангажираност и отговорност за опазване живота, психичното и физическо състояние и здраве на децата;
- използва целият си творчески потенциал в хода на педагогическата си дейност;
- осъзнава ценностния смисъл на учителската професия и личната значимост на тази професия за него;
- притежава качества като: достойнство, съдържаност, решителност, организираност, вежливост, нежност, приветливост, грижовност, позитивност и креативност;
- притежава способност за критично мислене и творческо въображение, да открива и прилага в дейността си оригинални конструктивни и прогностични педагогически решения;
- притежава висока социална образованост – да приема и анализира педагогическите явления, да намира алтернативни пътища за решаване на социалните проблеми в детската група, да има висок социален статус и просоциално поведение към децата;
- проявява еднакво уважение и разбиране към децата с различно социално положение, етнос, религия, култура и с децата със специални образователни потребности;
- непрекъснато усъвършенства комуникативните си способности, етическата и естетическата си култура и своите обществени позиции.

Съдържанието на учебния план, организацията на обучението, въведената кредитна система и система по качество на образованието позволяват на подготвяните специалисти да бъдат конкурентоспособни на пазара на специалисти в страната,

успешно да работят и да продължават образованието си по специалността у нас и в чужбина.

КВАЛИФИКАЦИЯ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Подготовката за учителската професия и реализацията ѝ при взаимодействие с деца от предучилищна възраст означава теоретическа и практическа готовност на учителя за осигуряване, стимулиране и регулиране на личностното им създаване. В този смисъл е и подготовката на студентите – бъдещи детски учители в специалността „Предучилищна педагогика“. Тя е разчетена върху овладяването на съществени, взаимосвързани и почти йерархизирани сфери на научното познание, имащи определена цел и съдържание и разкриващи спецификата на педагогическата наука за възпитание, образование и социализация на деца от предучилищна възраст. Тяхната конкретизация е в Учебния план на специалността.

Длъжности:

По националната класификация на длъжностите и професиите в Република България (с влезлите в сила промени в НКПД-2011 от 01.01.2025 г.) длъжностите, които могат да заема магистрите по предучилищна педагогика, са от:

2342 Учители в предучилищно възпитание и подготовка

Примерни длъжности в единичната група:

- Учител, детска градина
- Учител, подготвителна група

Придобиването на висше образование по магистърската програма „Предучилищна педагогика“ с образователно-квалификационна степен „магистър“ и професионална квалификация „Педагог, детски учител“ е базисният компонент за професионална реализация в детски групи в предучилищни институции (детски градини – частни, общински, държавни), в училища с подготвителни групи, в детски ясли, в образователни центрове и школи.

Завършилият магистърска степен педагог има възможност:

- да специализира в различни форми за следдипломна квалификация и продължаващо обучение;
- да продължи образованието си в образователната и научна степен „доктор“.

Квалификационната характеристика на специалността за „Предучилищна педагогика“ образователно-квалификационна степен „магистър“ с професионална квалификация „Педагог, детски учител“ е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.), Националната класификация на длъжностите и професиите, Правилника за устройство и дейността на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Правилника за образователни дейности и др. нормативни документи на университета.

УЧЕБЕН ПЛАН

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА

ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

ПЪРВА ГОДИНА			
<i>Първи семестър</i>	ECTS кре- дита	<i>Втори семестър</i>	ECTS кре- дита
Задължителни дисциплини		Задължителни дисциплини	
1. Педагогика	5,0	1. Предучилищна педагогика	5,0
2. Възрастова психология	5,0	2. Психологически основи на предучилищното образование	4,0
3. История на педагогическите учения и практики	4,0	3. Педагогически теории и технологии за опознаване на околния свят	4,0
4. Приобщаващо образование	4,0	4. Педагогически теории и технологии за овладяване на българския език	4,0
5. Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда	4,0	5. Педагогически теории и технологии за игрово взаимодействие	4,0
		6. Педагогически теории и технологии за овладяване на математически дейности	4,0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
1. Взаимодействие със семейството	4,0	1. Социално развитие на детето	2,5
2. Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда	4,0	2. Превенция на проблемното поведение	2,5
3. Дигитална компетентност и дигитална креативност	4,0	3. Учене чрез игра	2,5
4. Разработване на уроци за обучение в електронна среда	4,0	4. Актуални проблеми на ранното детство	2,5
5. Приобщаващо образование за деца и ученици със специални образователни потребности	4,0	5. Социалнопедагогическа подкрепа на деца в риск	2,5
6. Управление на взаимоотношенията в образователна среда	4,0	6. Програмни системи за предучилищно образование	2,5
7. Лидерство в образованието	4,0		
8. Управление на образователни институции	4,0		
9. Здравно и екологично образование	4,0		
	Общо 30		Общо 30

ВТОРА ГОДИНА			
<i>Трети семестър</i>		<i>Четвърти семестър</i>	
Задължителни дисциплини		Задължителни дисциплини	
1. Екопедагогика	4,0	1. Комуникативни умения в образователна среда	2,0
2. Педагогически технологии за овладяване на конструктивно-техническата и битова дейност	4,0	2. Гражданско образование в предучилищна възраст	2,0
3. Педагогически теории и технологии за физическото възпитание в детската градина	4,0	3. Текуща педагогическа практика	4,0
4. Педагогически теории и технологии за овладяване на музикални дейности	4,0	4. Стажантска практика	7,0
5. Педагогически теории и технологии за овладяване на изобразителни дейности	4,0	5. Дипломиране	15,0
6. Педагогически теории и технологии за овладяване на словесно-изпълнителски дейности в детската градина	4,0		
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
1. Социално-емоционално учене	3,0	Студентите избират факултативна дисциплина	
2. Позитивна психология за управление на поведението	3,0		
3. Административно-правна култура на детския учител	3,0		
4. Здравна пропедевтика	3,0		
6. STEAM образование	3,0		
7. Организация на развиващата среда в детската градина	3,0		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 2 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 120 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Първи семестър – Задължителни дисциплини

1. ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектори:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация:

Курсът на обучение има за цел да бъде изградена цялостна педагогическа култура за успешна професионална реализация на бъдещите учители. В процеса на подготовка студентите усвояват система от знания, изграждат и развиват умения и компетентности за планиране, организация и реализация на педагогическия процес в условията на съвременната образователна система. Важни задачи в процеса на академичната подготовка на студентите са свързани с овладяването на професионални умения и компетентности за приложение на актуални подходи за повишаване на ефективността на обучението и възпитанието в съвременната образователна система. Акцент се поставя върху развитието на ценни професионално-личностни качества и компетентности, необходими за постигане на висока ефективност на педагогическата дейност. Целенасочено се работи за създаване на нагласи и формиране на ценности, които са важни елементи на професионалната педагогическа компетентност.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на педагогиката. Развитие на личността – биологични и социални фактори. Роля и значение на възпитанието и самовъзпитанието. Семейството като възпитателен фактор. Микрогрупата като възпитателна общност. Възпитателен процес. Методи, форми и принципи на възпитание. Съдържание на възпитанието. Дидактиката в системата на научното знание. Процес на обучение. Проблемно-развиващото обучение и формирането на висши интелектуални умения. Съдържание на обучението. Същност и характеристики на учебния материал. Принципи на обучение. Методи на обучение. Проверяването и оценяването в обучението. Организационни системи и форми на обучение.

Технология на обучението: В процеса на обучение се прилагат традиционни и иновативни методи и организационни форми. В рамките на лекциите намират приложение: изложение, беседа, дискусия, интерактивни методи - работа в екип, работа над учебни проекти, анализ на педагогически ситуации, делови игри, тестове, казуси и др. Акцент се поставя върху самостоятелната изследователска и творческа активност на студентите, и съвместната работа в условията на сътрудничество. Целенасочено се работи за развитие и усъвършенстване на компетентностите като цялостни качествени професионално-личностни характеристики на бъдещите педагози. Оценяването има формиращ характер с акцент върху професионалната рефлексия.

2. ВЪЗРАСТОВА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3 л. + 1 сем. упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология”

Философски факултет

Лектор:

Доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология”

E-mail: teodor@swu.bg

Анотация: При конструирането на настоящата учебна програма се отчете необходимостта от разглеждане на психичните процеси, състояния, свойства и техните възрастови специфики от различни научни позиции. Това създава възможност за формиране на по-широки схващания относно същността на психичните феномени.

В началото на курса са включени уводни въпроси. Тяхното съдържание е свързано с предмета на възрастовата психология, нейното възникване, развитие и методите за изследване, които използва. Уточнява се основния понятиен апарат. Анализира се развитието на психиката, проследявайки се динамиката на психичните феномени във възрастов план. Разглеждат се въпроси, отнасящи се до възрастовото периодизиране на развитието, както и факторите за формиране на психиката през отделните възрастови периоди и особеностите на личността. Представят се и най-утвърдените възрастови периодизации.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност, възникване и развитие на възрастовата психология. Методи за получаване на психични факти. Онтологическа характеристика на развитието на психиката на човека. Възраст и възрастност. Идейни основания за възрастовото периодизиране. Периодизация на развитието на Жан Пиаже. Периодизация на развитието на Зигмунд Фройд. Периодизация на развитието на Ерик Ериксон. Психическо развитие на детето в младенческа възраст. Психическо развитие на детето в ранното детство. Психическо развитие на детето преди постъпване в училище. Психически новообразувания в начална училищна възраст. Особенности на психическото развитие на ученика от средна училищна възраст. Психическо развитие на юношата. Темперамент и акцентуации на характера при подрастващите.

Технология на обучението: Основна форма на влияние върху познавателната дейност на студентите е лекцията. Тук се има предвид не само прилагането на класическата лекция, но и някои нейни разновидности: а) уводна лекция – тя има за задача не само да разкрие предмета и задачите на учебната дисциплина. Същевременно чрез нея се очертават научни проблеми, разкрива се практическата значимост на материала, дава се характеристика на учебници, учебни пособия, допълнителна литература, разяснява се екзаминационната процедура; б) обзорна лекция – систематизират се знанията след всеки раздел. В съответствие представената програма се чете кратка обзорна лекция след представяне на: познавателни процеси; емоционални и волеви процеси; свойства на личността. В тази лекция се отразяват основните теоретични проблеми на раздела; в) проблемна лекция – прилага се при очертаване на различни схващания за такива феномени като: памет, емоции, способности; г) класическата лекция; д) семинарно занятие – посредством тези занятия се разширява възможността за овладяване на психологическите феномени, за развитие у студентите на умението да тълкуват постъпките и действията

на човека. Организацията на обучението по възрастова психология се осъществява чрез лекции и семинари, които изпъкват като синтез на познавателност и емоционално-субектна пристрастност.

3. ИСТОРИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ УЧЕНИЯ И ПРАКТИКИ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светлана Николаева, катедра „Социална педагогика”

E-mail: nicolaeva@swu.bg

Анотация: Историята на педагогическите учения и практики е част от фундаменталната подготовка на бъдещите педагози. В този контекст заема съществено място в професионалната квалификация на студентите. Съдейства за формирането на обективно отношение към педагогическото наследство на педагозите класици. Допринася за осмисляне и прилагане в практиката на онези педагогически идеи от миналото, които се отличават с актуалност и непреходност.

Цел на учебния курс по история на педагогическите учения и практики е разкриването, анализирането и синтезирането на педагогическите идеи и практики на класиците педагози, като се търсят преди всичко възможности за прилагането им в съвременните педагогически теории и практики.

Задачите на обучението по историята на педагогическите учения и практики са: да информира студентите за прогресивния опит – теории и експерименти – на класиците педагози и да открива пред тях футурологичните аспекти на историко-педагогическото познание; да допълни тяхното педагогическо образование и специфична професионална култура с класическото педагогическо знание; да формира професионално отношение към детето и умения за неговото обучение и научно изследване.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на история на педагогиката. Предмет и задачи. Методи на историко-педагогическите изследвания. Училището и педагогическата мисъл в древността. Училищна практика и идеи за възпитанието през Средновековието. Образованието в епохата на Възраждането. Педагогическите възгледи на ранните социалисти – утописти. Педагогика на Реформацията и Контрареформацията. Ян Амос Коменски – основоположник на педагогическата наука. Възпитателна теория и практика в Европейското просвещение. Френската буржоазна революция и въпросите на образованието. Песталоци за образованието. Педагогическата дейност и възгледите на Робърт Оуен. Немската педагогика в края XVIII и началото на XIX век. Идеи за образованието в Руската педагогика. Педагогически теории в края на XIX и началото на XX век. А. С. Макаренко за педагогическата теория и практика. В. А. Сухомлински за формирането на гражданина.

Технология на обучението: Аудиторната заетост се осъществява в две форми: лекции и семинарни упражнения. В края на всяка лекция преподавателят осигурява време за въпроси и дискусии. Семинарните упражнения се провеждат на групи. Присъствието е задължително. Усвояването на учебното съдържание се подпомага от

използването на презентации, печатни копия и др. От студентите се изисква активно участие в решаването на поставените задачи. Извънаудиторната заетост предвижда: 1. Разработване на реферати, проекти, проучвания, работа в Интернет среда, работа в библиотеката и др. 2. Посещаване на индивидуални и групови консултации във връзка със самостоятелното или екипно разработване на поставените задачи.

4. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 1 л. + 1 сем. упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светослава Съева, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Анотация: Лекционният курс „Приобщаващо образование“ в бакалавърската програма е необходим за пълноценното включване на дипломираните студенти в педагогическата практика у нас, защото законодателството и нормативната уредба на Република България обезпечава възможността за обучение на лица с различия от разнороден характер в общообразователната среда.

Иновативният характер на лекционния курс се състои в същността на предвидените теми, които излизат извън класическите характеристики на „различност“, общоприети у нас, каквито са: ученици със специални образователни потребности, ученици от малцинствени етнически общности, ученици от емигрантски произход.

Темите са щекотливи и провокативни както за образователната система, така и за обществото като цяло.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в три модула. Първи модул – Базисна терминология. Втори модул – Измерения на различността в съвременното общество. Трети модул – Подходи за приобщаване.

Технология на обучението и оценяване: Лекционните занятия са посветени основно на характеристиката и приложението на различни подходи и методи за приобщаване в условията на образователната среда у нас. Предвижда се провеждането на текущо писмено оценяване в рамките на семестъра. Обучението завършва с полагането на семестриален изпит.

5. ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО И РАБОТА В ДИГИТАЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 1 л. + 1 пр. упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: topalska@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина цели да повиши дигиталната компетентност на бъдещите педагози, като по този начин те да бъдат адекватни на нуждите на пазара на труда и на тези на практиката. Информационното общество, в което живеем изисква познаването на голям брой софтуерни продукти от страна на учителите. Пандемията от Covid-19 наложи честото преминаване от присъствено обучение към обучение от дистанция в електронна среда. За да се справят успешно с тази (а и други подобни промени), съвременните педагози трябва да владеят както софтуерни продукти, приложими в обучението, среди за разработване на дигитални учебни ресурси, така и платформи за тяхното синхронно и асинхронно споделяне.

Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания за най-разпространените софтуерни продукти, приложими в обучението и работата в дигитална среда. Да повиши тяхната обща дигитална компетентност, както и да ги научи да създават различни по вид мултимедийни и дигитални учебни ресурси и формуляри.

Съдържание на учебната дисциплина: Информационни и комуникационни технологии в обучението – същност и основни понятия. Области на приложение на информационни и комуникационни технологии в обучението. Запознаване със съвременните софтуерни продукти, приложими в процеса на обучение. Запознаване със съществуващите технологични решения (интерактивни дъски, компютърно базирани интерактивни технологии и др.). Възможности за on-line комуникация и споделяне на съдържание. Запознаване със съществуващите софтуерни решения за създаване на електронно учебно съдържание. Възможности за приложение на програмите от десктоп офис пакета на Microsoft в обучението. Възможности за приложение на програмите от on-line версията офис пакета на Microsoft в обучението - Office 365. Запознаване със съществуващите платформи за провеждане на синхронно и асинхронно обучение.

Технология на обучението: Организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите.

Обучението през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Предоставят им се голям брой презентации и видеа, подготвени специално за дисциплината и съобразени с нейната специфика.

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни литературни източници, нормативни документи, видеа, презентации и примери от практиката, които спомагат за онагледяване и улесняват разбирането и осмислянето на изучаваното учебно съдържание. Лекциите се подкрепят с множество примери, както и демонстрации и видеа от практиката. Обсъждат се актуални въпроси, коментирани в средствата за масова комуникация и въпроси, които в настоящия момент особено много интригуват студентите като например необходимите знания, умения и дигитални компетентности за успешна професионална реализация на съвременния педагог.

Практически упражнения се провеждат в компютърна лаборатория, разделени на малки групи, така че всеки от студентите да работи на собствен компютър и да може да упражнява самостоятелно (но под пряк надзор на преподавателя) всички демонстрирани дейности и поставени задачи.

Първи семестър – Избираеми дисциплини

1. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЕМЕЙСТВОТО

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Снежана Попова, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: sneju_popova@swu.bg

Анотация: Избираемата учебна дисциплина заема съществено място в професионалната подготовка на бъдещите педагози. Чрез обучението по тази учебна дисциплина се подпомага и насочва изграждането на професионална компетентност, адекватна нагласа и личностна готовност на бъдещите педагози за справяне с многообразните професионални задачи.

Основната цел на обучението по тази учебна дисциплина е подпомагане и стимулиране развитието на професионалната, социалната и житейската компетентност на студентите, изграждане на познание за същността, спецификата и съвременните тенденции във взаимодействието между училището и семейството в условията на ускорено протичане на глобализационните процеси в световен мащаб, формиране на умения за адекватно ориентиране във визираната проблематика и вземане на конкретни решения, свързани с разрешаването на проблемни, типични и критични ситуации от педагогическата реалност.

Съдържание на учебната дисциплина: Съвременни подходи при изследване на взаимодействието „семейство-училище“; Комплексно-интегративният подход и неговото приложение при изследване на взаимодействието между семейството, училището и обществото; Семейство – училище – общество: Схващания и параметри на взаимодействие; Аспекти на взаимодействието семейство – училище; Компоненти на взаимодействията семейство – училище – общество; Цели на взаимодействията семейство – училище – общество; Основни насоки на взаимодействията семейство – училище – общество; Форми на взаимодействията семейство – училище – общество; Изисквания, свързани с ефективното действие на моделите за взаимодействие между семейство – училище – общество; Предизвикателствата на глобализацията и смисълът на взаимодействието със семейството в съвременното общество.

Технология на обучението: Използват се следните **методи** на обучение на студентите: разискване, дискутиране, диспутиране, обсъждане, изложение, групово дискутиране, евристично беседване, брейнсторминг, чек-лист, дебатен метод, асоциативен метод, експериментиране, тестиране, моделиране, демонстриране, беседване, анализиране и обсъждане на проблемни ситуации, инсцениране на проблемни ситуации и др.

Окончателната оценка по учебната дисциплина е резултат от текущия контрол по време на семинарните занятия и общата оценка от изпита в края на семестъра.

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучението е съобразено с изискванията на Наредба №21 на МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

2. ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Предлагаият учебен курс изяснява и анализира особеностите на педагогическото взаимодействие в условията на мултикултурна среда. Във функционален аспект предлагаият учебен курс е насочен към надграждане професионално-педагогическата компетентност на обучаваните на базата на запознаване на студентите с теоретичните основи, категориалния апарат, характеристики, функциите и задачите на педагогическото взаимодействие съобразно интегрирането на елементи от различни култури и формиране на умения за ориентиране в универсалната същност на мултикултурните събития, осмислянето им като духовна връзка в междуличностните отношения. В лекционния курс под акцент са поставени въпросите за мултикултурното образование, педагогическото взаимодействие и сътрудничество; възпитателните взаимоотношения като резултат и условие за ефективни педагогически взаимодействия, взаимното познание, разбиране, влияние и самопознание при общуването (вербално и невербално); качествените характеристики за прилагане на адекватни педагогически стратегии при работа в културно хетерогенна среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Значение на образователното взаимодействие, засягащо две или повече култури. Интеркултурното образование като средство за разбиране на разнообразните култури и обмен на ценности. Култура и идентичност. Дефиниция на културата. Аспекти на културата. Идентичност и културна идентичност – разграничаване на присъщите за всяка култура група елементи. Ценности и дискриминация, рискови фактори при мултикултурното учене. Училищната култура като еквивалент на културните модели от реалността. Междуличностни отношения и поведенчески модели, базирани на културната идентификация на ученика (синдром за неприемане на Другия). Интеркултурна конфликтологична компетентност на учителя и адекватно комуникативно поведение в мултикултурна среда. Комуникативни стратегии, вербални и невербални техники за реализиране на ефективно и атрактивно комуникативно поведение в межкултурна среда.

Технология на обучението: Лекционният курс осигурява овладяването на знания, умения и отношения в контекста на позитивната и конструктивна комуникация. В обучението се използват традиционни методи на преподаване – лекции, дискусии, разнообразни интерактивни техники, работа в малки и големи групи, решаване на конфликти, симулативни игри и др. Определени са точни критерии за разработване на реферати, които се представят в определен срок и след проверка се дискутира по тях. Крайната оценка е резултат от текущия контрол и изпитната оценка.

3. ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ДИГИТАЛНА КРЕАТИВНОСТ

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: topalska@swu.bg

Анотация: Категоричната необходимост от владееене на съвременните информационни технологии, засяга всички сфери на дейност, включително и образователната. С оглед и на непрекъснатото навлизане на различни софтуерни решения, насочени към образователната практика, се налага включването в учебните планове на дисциплини с ориентация към повишаването на дигиталната компетентност и развиването на креативността.

За успешната си реализация на пазара на труда, всеки бъдещ специалист се нуждае от определени компетентности. Те са заложи в Европейската квалификационна рамка (ЕКР) която е инструмент, подпомагащ процеса на съпоставяне и сравняване на квалификационните системи в Европа. Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания относно същността и областите на дигиталната компетентност, нейната специфика в дейността на съвременния учител, както и относно същността, значението и мястото на дигиталната креативност в обучението.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност на дигиталните компетентности. Нормативна уредба (Ключови компетентности; Европейска квалификационна рамка; Европейска рамка за дигитална компетентност на гражданите и др.). Основни области на дигиталната компетентност (информационна грамотност; комуникация и сътрудничество; създаване на дигитално съдържание; безопасност и разрешаване на проблеми). Дигитална компетентност на учителите (DigCompEdu). Креативност. Същност и значение на дигиталната креативност. Дигиталната креативност в обучението. Място на дигиталната креативност в извънкласните дейност. Развитие на дигиталната креативност. Създаване и използване на дигитални ресурси. Софтуерни решения.

Технология на обучението: Организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението на през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Предоставят им се голям брой презентации и видеа, подготвени специално за дисциплината и съобразени с нейната специфика.

4. РАЗРАБОТВАНЕ НА УРОЦИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: topalska@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина цели да подготви бъдещите педагози за подготовка и провеждане на обучение в електронна среда. Пандемията от Covid-19 наложи все по-засиленото повишаване на дигиталната компетентност на бъдещите (а и действащи) учители, включването им в разнообразни по вид курсове, целящи подпомагането им за провеждане на обучение от дистанция. Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания за обучението в електронна среда – правила, софтуерни решения за организирането и провеждането му, неговите микро и макродизайн; както и за видовете електронни уроци, етапите при разработването им; съществуващите програми за създаване на електронно учебно съдържание и др.

Съдържание на учебната дисциплина: Правила за провеждане на обучение в електронна среда. Софтуерни продукти за организиране на обучение в електронна среда (ел. поща, календари, бележки, формуляри, ел. дневници и др.). Работа с облачни технологии. Виртуални класни стаи – съществуващи софтуерни решения и тяхното приложение. Макродизайн на обучението в електронна среда. Микродизайн на обучението в електронна среда. Видове електронни уроци. Етапи при разработване на електронен урок. Софтуерни приложения за разработване на електронно учебно съдържание. Изисквания и правила за създаване. Платформи за обучение в електронна среда. Създаване на електронно учебно съдържание за самостоятелна работа. Приложение на образователни технологии от разстояние в електронна среда. Оценяване на обучението в електронна среда.

Технология на обучението: Организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Предоставят им се голям брой презентации и видеа, подготвени специално за дисциплината и съобразени с нейната специфика.

5. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светослава Съева, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Анотация: Лекционният курс по „Приобщаващо образование за деца и ученици със специални образователни потребности“ е с фокус върху особеностите на лицата с различни по вид и степен нарушения, които ги категоризират като такива със „специални образователни потребности“ (различни възможности). Съвременното общество наред с това, че предоставя нови възможности пред посочената група деца и ученици в сферата на образованието, същевременно поставя и нови бариери пред тях, често непреднамерено, с които е необходимо те да се справят успешно, за да се постигне ефективно приобщаване.

На дискусия се подлагат горещи теми в областта на образователното приобщаване и доколко то може да се разглежда извън контекста на приобщаването в обществото като цяло.

Обсъждат се и теми, свързани с позицията на самите деца и ученици, по отношение на приобщаването им в общообразователната среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в три модула. Първи модул – Основни теоретични области по отношение на приобщаване в сферата на образованието у нас и в чужбина. Втори модул – Категории лица със специални образователни потребности. Трети модул – Подходи и методи за приобщаване в общообразователната среда.

Технология на обучението: Лекционните занятия са посветени основно на характеристиката и приложението на различни подходи и методи за приобщаване в условията на образователната среда у нас на деца и ученици с различни по степен и вид нарушения. Предвижда се провеждането на текущо писмено оценяване в рамките на семестъра. Обучението завършва с полагането на семестриален изпит в писмена форма.

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Юлиана Ковачка, катедра „Социална педагогика”

E-mail: yuliana_k@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина е съобразено със специфичните особености на взаимодействието между ангажираните субекти в образованието на различни равнища. Основната цел на програмата е студентите да се запознаят със спецификата на професионалната дейност на специалистите и на тази основа да се открийт управленски подходи и методи на работа със специфични целеви групи.

Съдържание на учебната дисциплина: Взаимоотношения учител – ученик. Училищният клас като обект на управление. Учителят като мениджър на класа. Взаимоотношения ученик-ученик. Формални и неформални групи. Мениджмънт на класа като учебна среда. Интерактивна образователна среда. Мениджмънт на дисциплината в класа. Права и задължения на учениците. Конфликти – видове,

стратегии за справяне с конфликтите. Взаимоотношения учител – родители и изпълняващи родителските функции лица. Родителско участие. Взаимоотношения на учителите с други педагогически специалисти-педагогически съветници, ресурсни учители. Взаимоотношения директор-педагогически специалисти. Стил на ръководство. Механизъм за справяне с насилието и агресията в образователна среда. Етични норми и стандарти в работата на педагогическите специалисти. Необхванати, напускащи и отпадащи от образователната система деца. Координационен механизъм. Индивидуални и колективни органи за управление на взаимоотношенията – класен ръководител, директор, педагогически съвет, училищни комисии.

Технология на обучението: Изпълнението на всяка тема е свързано с теоретично проучване на заложените в нея проблеми. Това предполага и изисква събиране на информация от различни информационни източници: библиотека, интернет, базови наставници (педагози) и т.н. Оценката зависи от качеството на представените продукти от положения труд: разработените казуси, участието в тяхното обсъждане и решаване, разработените реферати, качеството на самостоятелните работи и т.н.

7. ЛИДЕРСТВО В ОБРАЗОВАНИЕТО

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мирослав Терзийски, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: miroslav.t@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Лидерство в образованието“ има за цел да формира знания, умения и компетентности, свързани с прилагането на лидерски модели и стратегии в образователната среда. Курсът подготвя бъдещи педагози за ефективно лидерство в училищни и извънучилищни организации, като акцентира върху управленски умения, работа в екип и комуникативна компетентност. Студентите се запознават с основни теории и концепции за лидерството, лидерски роли и стилове, техники за мотивация, управление на конфликти и изграждане на екипна динамика. Обучението има както теоретичен, така и практико-приложен характер, чрез анализ на казуси, дискусии и разработване на стратегии за педагогическо лидерство. Дисциплината развива умения за критическо мислене, вземане на решения и рефлексия върху ролята на лидера в съвременната образователна институция. Тя се опира на знанията от педагогиката, психологията, философията и социологията, като надгражда и интегрира съдържанието на дисциплините от педагого-психологическия цикъл. В резултат студентите придобиват готовност за професионална адаптация, устойчиво управление на екипи и ефективна организация на образователната среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебната дисциплина „Лидерство в образованието“ разглежда лидерството като социално-педагогически феномен, като обръща внимание на нормативната рамка и законодателството в областта на образованието, управлението на качеството и ролята на учителя като лидер и наставник. Студентите се запознават с основните теории, модели и стилове на

лидерство, с връзката между лидерство и мениджмънт, както и с уменията за ефективна комуникация, мотивация и управление на конфликти. Акцент се поставя върху изграждането на лидерски компетенции за работа в екип, вземане на решения и създаване на визия за развитие на образователната институция. Дисциплината обхваща и етичните аспекти на лидерството, иновациите и добрите практики в национален и международен контекст, като формира умения за стратегическо и организационно лидерство в педагогическата среда.

Технология на обучението: Основна форма на обучение по дисциплината „Лидерство в образованието“ са лекционните занятия, провеждани съобразно седмичното разписание на студентите. Те са структурирани в логическа последователност и обхващат теоретични и практико-приложни аспекти на лидерството, като развиват педагогическата култура и професионалното мислене. Наред с традиционното изложение се използват интерактивни методи – анализ на казуси, дискусии, ролеви игри и решаване на проблемно-познавателни задачи. В обучението се включват и елементи на тренинг за лидерски умения, които подпомагат усвояването на комуникативни, организационни и управленски компетентности. Чрез самостоятелна работа – реферати, презентации и проекти – студентите развиват критическо мислене, рефлексия и отговорност в процеса на учене. По този начин технологията на обучение съчетава традиционни и съвременни педагогически практики, насочени към изграждане на цялостни лидерски умения.

8. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Дисциплината позволява обучаваните да повишат равнището на професионалната си компетентност чрез обогатяване на административната и правна грамотност. В процеса на обучение се представят и дискутират проблеми свързани със: структурата, организирането и философията на образованието; осъществяване на професионална дейност съобразена с нормативните изисквания и регламенти за участие на обществеността в дейността на институцията; осъзнаване на взаимоотношението между нормативната рамка и автономността на институцията (на възможностите за самостоятелни решения при избора и въвеждането на нови моменти в организацията и съдържанието на образователния процес), което е предпоставка за законосъобразно, отговорно, спокойно и сигурно управление на институцията. Курсът на обучение по дисциплината обогатява професионалната култура на студентите, техните знания в областта на управлението, правото и администрирането на дейността в образователната институция, като ги насочва към необходимостта от осъществяване на управленски процес съобразен с нормативните регламенти и изисквания. В рамките на обучението се систематизират стратегии, подходи, принципи за управление, хоризонтално и вертикално управление, функции, компетенции и управленска дейност на директора, необходимите за институцията документи.

Съдържание на учебната дисциплина: Образователни институции – видове, структура, управление. Стилове на управление. Нива на управление. Нормативни документи в системата на предучилищното и училищното образование. Нормативна основа за управление на дейностите в образователната институция. Функции, компетенции и професионално-личностни качества на директора като педагогически специалист с приоритетна управленска дейност. Контролна дейност в образователната институция – нормативни документи, организиране, отчетност. Система за сътрудничество с родителската общност. Съвременни тенденции и стратегия за развитие на институциите в образованието.

Технология на обучението: Курсът на обучение по избираемата учебна дисциплина е пряко свързан с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на разглежданите проблеми: допълващи изказвания и коментари; предлагане на лично становище по тема/проблем; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; цялостно разработване на тема от лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и пр.

9. ЗДРАВНО И ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

ESTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Съвременните тенденции на екологизация на всички сфери на дейността на човека изискват разработването на съответните линии за теоретически и практически анализ на съдържанието и методите за екологично и здравно възпитание в детската градина и училището. В съответствие с това е необходима подготовка на такива педагогически кадри, които да могат адекватно и на високо равнище да реализират задачите на екологичното и здравното възпитание в педагогическата практика.

Учебната програма по дисциплината има за цел да повиши компетентностите на бъдещите педагози за същността, принципите подходите и методите за работа с подрастващи в областта на здравното и екологичното образование. Основната цел на програмата е да се даде възможност студентите да открият връзките между здравно и екологично образование, формиране на умения за работа с ученици от различни възрастови групи в областта на здравно и екологично образование. Основни задачи: Запознаване на студентите с различни възможности за формиране на здравно и екологично поведение и култура у учениците. Запознаване на студентите със съдържанието на учебни програми – в училищни и извънучилищни институции за здравно и екологично образование. Формиране на умения за самостоятелна работа, работа в екип, критично мислене.

Съдържание на учебната дисциплина: Въвеждане в проблематиката. Основни понятия. Цели, задачи, принципи на здравно и екологично образование. Възникване и развитие на здравно и екологично образование в световен и национален мащаб. Здравно и екологично образование в различните етапи на образователната система. Съдържание на здравно и екологично образование в различните етапи на образователната система. Здравно и екологично образование или здравно и екологично възпитание. Интегративни връзки и зависимости на екологично и здравно възпитание с останалите компоненти на съдържание на възпитанието. Методи на здравно и екологично образование. Съвременни модели и подходи в процеса на екологично и здравно образование. Ресурси за здравно и екологично образование. Възможности на извънкласната дейност за здравно и екологично образование.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – използват се следните методи: лекция, дискутиране, диспутиране, обсъждане, беседване, анализиране, работа в групи. Извънаудиторна заетост включва проучване и анализиране на научна литература, свързана с тематиката; проучване и анализ на учебни програми и учебници; изготвяне на реферати, доклади, есета; съставяне на библиографични справки.

Втори семестър – Задължителни дисциплини

1. ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3 л. + 1 хоспитиране

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен (тест)

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Дисциплината включва анализ и съвременна интерпретация на основните положения на предучилищната педагогика. В хода на анализа се изясняват въпросите, свързани с разкриване на обективното ѝ предназначение и с разгръщането на новата възпитателна парадигма; със системното структуриране на нейните основни проблеми, понятиен апарат и изследователски методи; със задължителното условие за пълноценно съобразяване с досега пренебрегваните постижения на психологията и педагогиката, както и с достоверно установените факти, тенденции и закономерности; с ефективното осигуряване на трите ѝ основни функции: обяснителна, конструктивно-преобразуваща и прогностична; с разкриването на съществуващите и необходимите взаимовръзки с други науки и общонаучни теории. На тази база се обосновава статуса на предучилищната педагогика като теоретическа дисциплина, съдържаща в себе си оптимални научни стратегии и ефективни способности за решаване на практически проблеми.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебният курс по дисциплината е фокусиран върху теоретико-методологическите проблеми на предучилищната педагогика, философско-концептуалните въпроси на възпитанието /и/ в предучилищна възраст, психолого-педагогическите основи на възпитателното взаимодействие в детската градина, концептуално-технологичните аспекти на взаимосъдействието между

децата и педагога. Като се представя методологическата ѝ основа, дискуссионно се обсъждат темите за философските основания на възпитанието, за личността и възпитанието, за възпитанието и развитието, за перспективността на възпитанието. Разкрива се специфика на детското развитие в предучилищна възраст и се идентифицират целите и основните групи задачи на работа в детската градина. Утвърждават се принципите и формите на взаимодействието между децата и педагога. Анализира се функционално-технологичното усъвършенстване на възпитателното взаимодействие в съвременен контекст. Под акцент се поставя развитието на детето като субект на собствената си индивидуална дейност в контекста на овладяване на възможния обем от социални отношения. Подчертава се и обективния факт: че между индивида и обществото винаги има посредник – социални групи (семейство, връстници, приятелски обединения), структури и организации, които чрез осъществяваната в тях съвместна дейност, системите от взаимовръзки и взаимоотношения, общите ценности, норми и правила са свързващото звено между индивидуалния и социалния живот и на тази база се изяснява въпроса за първоначалното формиране и пълноценно функциониране на социалния посредник между детето и обществото.

Технология на обучението: Обучението се извършва по специално разработен учебно-методически комплекс, който изисква от студентите да развият уменията си да прилагат различни методологически подходи, да развиват критичното си мислене и педагогическото си въображение. Лекционният курс представя в евристичен план, на основата на богат доказателствен и илюстративен материал, различни гледни точки в съответствие с конкретната проблематика. Семинарните и практическите упражнения се провеждат по предварително поставени задачи и предполагат дискусия, в която участва цялата студентска група. Практическите упражнения са изградени на основата на посещение в детска градина и изискват придобиване на умения за наблюдение и извършване на педагогически анализ на конкретни педагогически ситуации. Крайната оценка по дисциплината се формира въз основа на текущия контрол и писмения изпит, проведен по предварително уточнени теми и критерии.

2. ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 пр. упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Психологически основи на предучилищното образование“ е насочена към усвояване на знания за психологическите закономерности, които стоят в основата на възпитателно-образователния процес в детската градина. Курсът се основава на класическите постановки на Л. С. Виготски, според които доброто образование води развитието на детето, а всяка дейност, усвоена с помощта на възрастния, постепенно се превръща в самостоятелна. Програмата акцентира върху

връзката между психологическите основи и тяхното педагогическо приложение, което прави съдържанието особено значимо за професионалната подготовка на бъдещите учители. Целта на курса е студентите да придобият знания за психологическите основи на предучилищното образование и умения да ги прилагат при организацията на педагогическото взаимодействие с деца в предучилищна възраст. На практическо ниво се овладяват компетентности за ролята на психологията при концептуализиране на предучилищното образование, за идентифициране на социалната ситуация на развитие и специфичните психологически особености на децата от предучилищна възраст, за анализиране на централните психични новообразувания и тяхното значение за развитието на личността, за прилагане на психологическите постановки при решаването на педагогически задачи.

Съдържание на учебната дисциплина: Ролята на психологията за концептуализиране на предучилищното образование. Социална ситуация на развитие на детето от предучилищна възраст. Съвременните деца и потребността им от самостоятелност. Семейството като основен фактор на социалната ситуация на развитие. Самосъзнание и общуване в предучилищното детство. Водеща дейност, централни психични новообразувания, водещи психични функции. Емоциите като централна психична функция при детето в предучилищна възраст. Играта като водеща дейност. Връзка и противоречия между игра, учене и обучение. Теория за единството на основните дейности като методологическа основа на възпитателно-образователния процес.

Технология на обучението: Методите на преподаване включват лекции, активни методи за учене, дискусии, демонстрации, елементи на социалнопсихологически тренинг, елементи на сугестопедия, мозъчна атака, нагледен и илюстративен материал. Извънаудиторна заетост: организира се самостоятелно от студентите чрез изготвяне на писмени разработки, педагогически есета, реферати и проекти, представяни текущо през семестъра. Целта е развиване на чувствителност към психологическите основи на предучилищното образование и изграждане на умения за прилагането им при планиране и реализиране на педагогическото взаимодействие. Крайната оценка по дисциплината се формира въз основа на текущия контрол и писмения изпит, проведен по предварително уточнени теми и критерии.

3. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОПОЗНАВАНЕ НА ОКОЛНИЯ СВЯТ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен + устен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Педагогически теории и технологии за опознаване на околния свят“ от детето в предучилищна възраст се разглежда като система за ръководство дейността на педагозите, детски учители, насочена към организация и стимулиране на детската познавателна дейност, в съответствие с равнището на развитие на всяко дете. Дават се насоки по проблеми свързани със

съвременния етап на динамично обществено развитие и с изискванията към децата от предучилищна възраст като се конкретизира част от педагогическата теория и практика с основна цел – конструиране на педагогически процес, съответстващ на познавателните възможности на 3-7-годишното дете и подпомагащ неговата ориентация и адаптиране към околния свят.

Съдържание на учебната дисциплина: Детето в света на природата и социума – история и съвременност. Педагогическата теория и отражението ѝ върху педагогическа технология за опознаване на околната действителност – същност, водещи идеи, тенденции, условия и фактори със значение за оформяне на философията по проблема. Познавателната дейност на 3-7-годишното дете за опознаване на природната и обществена среда. Форми за организация на познавателната дейност на 3-7-годишното дете за опознаване на социалния и природен свят. Методи за опознаване на природната и обществена среда – условия за прилагането им в предучилищна възраст. Изследователската дейност на детето от предучилищна възраст. Опосредствено опознаване на обектите и явленията от околната среда. Опознаване на природната среда от 3-7-годишното дете. Опознаване на животинския свят. Опознаване на неживата природа от 3-6-годишното дете – необходимост и значение на процеса за детското развитие. Опознаването на природата и социалния свят като педагогически условие за възпитание и социализация на от 3-7-годишното дете от предучилищна възраст.

Технология на обучението: Курсът на обучение е свързан с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и хоспитирането: позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; решаване на практически задачи; разработване реализиране в практиката на оригинални план-конспекти/проекти за педагогически ситуации с децата на различна възраст; представяне на идеи и модели на дидактични средства; представяне на актуална познавателна информация, достъпна за децата от различните възрастови групи; представяне на план-проекти за провеждане на ситуации по алтернативни технологии – индивидуални и групови; анализ върху хода на познавателната дейност за опознаване на околния свят в конкретна възрастова група и проблем – констатиране на позитиви и грешки и предлагане на варианти за провеждане; представяне на собствено изработена система от критерии за оценка дейността на децата и педагога в процеса на опознаване околната действителност. Задължително е планиране на педагогическа ситуация.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мариана Балабанова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: mariana56@swu.bg

Анотация: Учебният курс по “ПТТОБЕ” е един от основните в професионално – образователната програма за подготовка на кадри в областта на предучилищната педагогика. Това се обяснява със социалната значимост на речта, нейната роля в системата на висшите психични функции, във формирането и развитието на личността на детето. Дисциплината реализира интегративни функции и междупредметни връзки с изучавани дисциплини: дидактика, обща и възрастова психология, предучилищна педагогика, типови игрови технологии, педагогически теории и технологии за опознаване на околната действителност.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични основи на съдържанието и организацията на развитие на речта: Научен статут на ПТТОБЕ. Теоретични основи: методологическа, естествено научна, лингводидактична. Теорията за речта и речевата дейност като психологическа основа. Методи на научно изследване. Онтологични аспекти на ПТТОБЕ. Теории за овладяване на езика и развитие на детската реч. Подходи при конструиране на ПТТОБЕ. Задачи, съдържание, значение на обучаващото въздействие по овладяване на българския език. Форми и средства за осъществяване на задачите. Методи и похвати. Сравнителен анализ на процесите на овладяване на родния език в предучилищна и начална училищна възраст. Организиране на езиковата среда и специфика на методическото ръководство на речевото развитие. Насоки в речевото развитие. Педагогически технологии: Развитие и особености на свързаната реч през предучилищна възраст. Педагогически технологии за формиране на диалогична свързана реч. Развитие на дискурса. Развитие на значението на думата. Особенности в осъзнаване и усвояване на граматичния строеж на езика през ранно детство и предучилищна възраст. Педагогическа технология за развитие на граматически правилна реч. Основни закономерности в усвояването на говорна култура на речта. Задачи и съдържание на работата по развитие на говорната култура. Педагогическа технология за овладяване на говорна култура. Специфика на художественото възприятие на децата от предучилищна възраст. Педагогическа технология за работа с художествена литература в ранна и предучилищна възраст. Подготовката за ограмотяване в системата на педагогическо въздействие за овладяване на родния език в детската градина. Педагогическа технология за овладяване на фонетичното възприятие и подготовката за четене и писане. Езикова подготовка в подготвителна група. Приемственост и взаимодействие между технологичните модели на подготовката за ограмотяване. Диагностика на речевото развитие. Игрови технологии за развитие на детската реч.

Технология на обучението: При изучаване на курса се прилагат различни форми на учебна работа: лекции, самостоятелна работа и практически занятия. Лекционното обучение се извършва съгласно действащия учебен план – лекции, групирани в блок по три часа. По време на лекциите студентите могат да коментират и отговарят на проблемни въпроси и да представят устно самостоятелно-изработени реферати. Практическите упражнения са насочени към разработка от студентите на конспекти с диагностични и обучаващи занимания с децата, дидактически игри и лексикално-граматически упражнения, наблюдаване и самостоятелно провеждане на речеви занимания в условията на детска градина.

5. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ИГРОВО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Педагогически теории и технологии за игрово взаимодействие“ запознава студентите с теоретичните основи и съвременните технологии за организиране на игрова дейност в предучилищното образование. Курсът разглежда играта като водеща дейност в детската възраст, нейните функции и роля за цялостното личностно развитие на детето. Акцентът е поставен върху педагогическите концепции и технологични подходи, чрез които играта се превръща в средство за обучение, социализация и развиване на креативност. Целта на курса е ориентирана към формиране у студентите на знания и практически умения за прилагане на съвременни педагогически теории и технологии за игрово взаимодействие с децата в предучилищна възраст като се базират на теоретичните основи на играта като водеща дейност в предучилищната възраст, като анализират различни педагогически подходи и концепции за игрово взаимодействие, като прилагат технологии за организиране на образователни игри в групата на детската градина и като създават условия за развитие на социални, комуникативни и когнитивни умения чрез игра.

Съдържанието на учебната дисциплина: Играта като феномен на детството: психологически и педагогически интерпретации. Теории за играта: класически и съвременни концепции. Играта като водеща дейност в предучилищна възраст. Разновидности на играта – предмет и функционалност за когнитивното, социалното и емоционалното развитие. Педагогически технологии за организиране на игрово взаимодействие. Играта като средство за обучение, социализация и креативност. Ролята на педагога в игровия процес – фасилитатор, партньор, наблюдател. Интерактивни и иновативни технологии за игрово взаимодействие. Хоспитиране и анализ на педагогически ситуации, базирани на играта.

Технология на обучението: Методите на преподаване включват лекции, активни методи за учене, симулации, дискусии, демонстрации, моделиране на игрови ситуации, наблюдение и хоспитиране, анализ на педагогически ситуации, разработване на авторски игри и игрови сценарии. Крайната оценка по дисциплината се формира въз основа на текущия контрол и писмения изпит, проведен по предварително уточнени теми и критерии.

6. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА МАТЕМАТИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinachileva@swu.bg

Анотация: В учебното съдържание се проблематизират основните теории за генезиса на усвояване на основните математически понятия от децата – число, единица, броене, форма, фигура, пространство, време и методическите системи свързани с тяхното усвояване. Основната цел на курса е да формира у студентите-педагози обобщени способности за самостоятелен анализ на научната литература по проблемите, свързани с различните теории за генезиса на усвояване на основните математически понятия от децата – число, единица, броене, форма, фигура, пространство, време и методическите системи свързани с тяхното усвояване и да придобият умения творчески и иновационно да прилагат усвоените теоретични знания в конкретни педагогически ситуации.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на методиката – предмет и обект. Цел и основни задачи. Връзка с другите науки. Цел и задачи на ориентирането на децата в математическата страна на действителността – стара и нова парадигма. Тезаурус на основните понятия. Връзка между развитието на детското мислене и степента на владееене на математическите понятия – Ж. Пиаже, Н. Подяков, В. Давидов и др. Методи за активизиране на познавателната дейност на децата – проблемност, сравнение, моделиране, детско експериментиране. Психологически особености на децата при усвояване математическите аспекти от действителността. Форми на организация на педагогическото взаимодействие – проблемно сюжетна организация, автодидактични игри игроподобни форми. Развитие на логическото мислене – блоковете на Денеш и символите на Сб. Семадени. Математически теории за числата и разширяване съдържанието на понятието число в математиката. Концепции за механизмите на усвояване на количествените отношения в онтогенезиса – А. Леушина, Ал. Маджаров, Л. Георгиев, В. Давидов, Ж. Пиаже, Обухова. Концепцията на Ж. Пиаже за развитие на детското мислене. Принципът за инвариативност и възможности на децата да го усвоят. Глобалност на детската количествена оценка. Модел на усвояване на понятието число в онтогенезиса. Методически изисквания към модела. Психологически особености при ориентиране в пространството. Методическа система на формиране на способност за нагледно моделиране при усвояване на пространствените отношения. Ориентиране на децата във времевите еталони и отношения. Теоретичен модел на ориентиране на субекта във времето. Усвояване на геометричните форми и фигури. Методическа система на Т. Игнатова. Методики за диагностика и изследване на училищната готовност по математика с оглед утвърдените стандарти.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на презентации и с приложение на различни интерактивни методи. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. Студентите предварително разработват план-конспекти на педагогически ситуации, които предстои да се апробират. Конфериране върху изнесените педагогически ситуации, поставяне на темите за следващите наблюдения.

Втори семестър – Избираеми дисциплини

1. СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО

ECTS кредити: 2,5

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Дисциплината „Социално развитие на детето“ разглежда процесите на социализация и взаимодействие на детето със света и другите, които съпътстват неговото съзряване. Акцент се поставя върху овладяването на социалните отношения и утвърждаването на детето като субект на собствената активност. Изследват се връзките между индивидуалното и груповото развитие, отношенията дете–семејство, дете–деца, дете–възрастен, както и ролята на културно-образователната среда. Анализират се проблеми на възпитанието и формирането на ценностни ориентации в контекста на информационното общество. Курсът съчетава теоретична подготовка и практически умения за разпознаване и подпомагане на социалното развитие на детето в предучилищна възраст. Целта на курса е ориентирана към формиране у студентите знания за закономерностите на социалното развитие на детето и умения за тяхното прилагане при педагогическото взаимодействие в предучилищна възраст. Изграждат се компетентности за основните етапи и фактори на социалното развитие на детето, за социалното взаимодействие в семејството, детската градина и общността, за психологическите и педагогическите подходи за подпомагане на социалната адаптация и компетентност, за оценка влиянието на играта, комуникацията и емоциите върху социалното развитие, за разработване на педагогически решения за подкрепа на детето в различни социални контексти.

Съдържание на учебната дисциплина: Влияние на пренаталното развитие върху социалната история на детето. Биологични сигнали в бебешка възраст и ранна социализация. Поява на Аз-а и феномена „базисно доверие“. Социално взаимодействие и логика на социалното влияние в родителската система. Ранно детско развитие и криза на третата година. Играта като социална система и средство за емоционален контрол. Социално-ориентирано поведение и културно-образователна среда. Умения за общуване и преодоляване на детския егоцентризъм. Семејството като фактор за личностна идентичност. Личностно-ориентиран модел на взаимодействие (Ж. Пиаже, Л. Виготски). Теория за педагогическото взаимодействие „дете–среда“. Усвояване на социален опит чрез общуване и дейност. Позитивни подходи за социална компетентност в предучилищна възраст. Функционални аспекти на комуникацията като ключова компетентност. Педагогическо общуване като предпоставка за развитие на личността.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост със студентите включва лекции, дискусии, мозъчна атака, елементи на социалнопсихологически тренинг, елементи на сугестопедичния метод, нагледен и демонстрационен материал. Извънаудиторната заетост на студентите включва проучване на научни теории за социалното развитие на детето, анализ и решаване на казуси, изготвяне на презентации по зададена тема и др. Резултатите се представят под формата на есета, реферати или проекти, като целта е развитие на аналитично мислене и умения за прилагане на теоретичните знания в педагогическата практика. Крайната оценка по дисциплината се формира въз основа на текущия контрол и писмения изпит, проведен по предварително уточнени теми и критерии.*

2. ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОБЛЕМНОТО ПОВЕДЕНИЕ

ECTS кредити: 2,5

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светослава Съева, катедра „Управление на образованието и специална педагогика“

E-mail: s_saeva@swu.bg

Анотация: Лекционният курс „Превенция на проблемното поведение“ е един от централните в магистърската програма, поради факта, че в него се заложили теми, които свеждат до минимум възможностите за поява и проява на проблемно поведение в хода на онтогенезата на индивида. Осигуряването на еволюционно зададените компоненти, които предполагат удовлетворяването на т. нар. „вродени очаквания“ на детето, са предпоставка за елиминиране/значително редуциране на рисковите компоненти за проява на проблемно поведение в бъдеще.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в три модула. Първи модул – Общи теоретични въпроси. Втори модул – Основни области на взаимодействие. Трети модул – Прилагане на добри практики за превенция на проблемно поведение при децата.

Технология на обучението: Лекционните занятия са посветени основно на характеристиката и приложението на различни подходи и методи за превенция на проблемното поведение в детска възраст. Обучението включва техники за прилагането на ефективни подходи за превенция на проблемното поведение.

Предвижда се провеждането на текущо оценяване в рамките на семестъра, както и семестриален изпит.

3. УЧЕНЕ ЧРЕЗ ИГРА

ECTS кредити: 2,5

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Верица Арсов, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: vericaarsov@swu.bg

Анотация: Предлага теоретичен анализ на играта като специфичен феномен на детството и обосновава актуалността на подхода – учене чрез игра в цялостния възпитателно-образователен процес в детската градина. Разглежда капацитета на различните видове игри за учене в процеса на реализирането им. Разкрива взаимовръзката между игровата култура на учителя, адекватния подбор на игрови и

имитиращи игра педагогически форми и ролята на ученето в играта за постигане на държавните образователни изисквания за конкретната възрастова група на детската градина. Анализира игровите възможности за пораждаване на мотив за учене, за стимулиране на любознателност и потребност от познание, за повтораемост на информацията и вариативност на усвояването чрез конкретни игри и игрови форми.

Съдържанието на учебната дисциплина: включва 30 часа лекции, организирани в два модула: *Първи модул (15 часа):* Играта и нейните интегриращи функции за колективно, диференцирано и индивидуално учене във възпитателно-образователния процес в детската градина. *Втори модул (15 часа):* Ученето чрез игра в системата от игрови дейности в детската градина.

Технология на обучението: Комбинацията от традиционно лекционно изложение обогатено със съвременни нагледно технически способности, с интерактивни методи, работа по групи, индивидуално миниекспериментиране и презентиране на получените резултати чрез постери, самостоятелно подготвяне на изпитна задача осигурява съчетание на лекционно преподаване с методи за активно учене.

4. АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ НА РАННОТО ДЕТСТВО

ECTS кредити: 2,5

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vas.spasova12@swu.bg

Анотация: Ранната възраст е изключително значим и отговорен период в живота на човека, в който се формират фундаментални способности, определящи по-нататъшното му развитие и оказващи силно въздействие върху събитията в неговия индивидуален жизнен път. През този възрастов период се залагат и формират такива личностни характеристики като увереност в себе си и доверие към другите хора, обща жизнена активност, настойчивост и целенасоченост, самоактуализация и познавателна активност, любознателност и стремеж към дейност. Тези качества и способности не възникват автоматично като резултат на физиологическото съзряване. Тяхното възникване, формиране и развитие изисква както адекватен контекст на общуване между детето и възрастния, така и съвместна дейност в подходящо подготвена среда. Поради това възпитателният процес при децата от ранна възраст (0-3 години) има своя специфика, която се различава съществено от педагогическия процес в детската градина. Дисциплината дава възможност на студентите: да получат основни теоретични знания за развитието на детето в ранна възраст и за организацията на възпитателния процес в детската ясла; да разберат спецификата на детската емоционалност и да се запознаят с основните потребности на детето.

Съдържание на учебната дисциплина: Основната цел на учебния курс е да насочи вниманието на студентите към значимостта на периода на ранното детство и към всички негови специфики. Курсът запознава със специфичните психологически и педагогически проблеми при работата с деца от ранна възраст и включва: организация на живота и дейността на децата в детската ясла; познавателно, емоционално и социално развитие на детето; възникване и развитие на играта в ранна възраст; видове

игри. Придобиват се теоретични знания за специфичните особености в развитието на наблюдателността, моториката, сетивната област, познавателната дейност, емоционалната и социалната сфера, речта, общуването, музикалността, предизобразителната и изобразителната дейност, формирането на навиците, за трудностите, свързани с адаптацията и пребиваването им в детските ясли. Разглеждат се актуални въпроси свързани с влиянието на технологиите върху развитието на детето, за работата и взаимодействието на учителя с родители и специалисти.

Технология на обучението: В учебния курс се съчетават традиционни и съвременни методи и похвати на обучение. *Лекциите* са с проблемен характер и се подкрепят с примери от практиката, а изложението е в съчетание с беседа. Използват се и аудиовизуални средства за наблюдение и анализ на възпитателната работа в детската ясла. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с развитието на съвременното дете до 3 годишна възраст и подготовката на студентите по дисциплината. **Извънаудиторна заетост** (самостоятелна работа), която предвижда: изработване на педагогически съчинения (есета, научни проучвания, проекти) и самостоятелни изследвания и експерименти; консултации в приемното време на преподавателя.

5. ПРОГРАМНИ СИСТЕМИ ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 2,5

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Преносът на теоретичните знания в практиката е специфичен процес, характеризиращ се с особености, етапи, тенденции и др. Характеристиката на всяка една система зависи от нейните компоненти, взаимодействието между тях, приетите принципи и нормите на действие. Разнообразието от педагогически системи може да се коментира, както в исторически аспект, като процес на зараждане и развитие, така и в контекста на актуалната ситуация. Същността на педагогическата система може да се определя и от философията на всяка Програмна стратегия на детската градина и Програмни системи, включваща подходи и принципи, технология и очаквани резултати от постиженията на децата. Важно е студентите, бъдещи детски учители да разберат понятието педагогическа система, да възприемат различни примери (Я. Коменски, Макаренко, М. Монтесори, С. Френе, П. Берон), да проучат (и в ретроспективен план) появата и разгръщането на Програмите за възпитание на детето в България и по света, както и да се насочат към перспективите в развитието им.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на учебната дисциплина. Основни понятия и процеси. Педагогическата система като концепция за възпитание и развитие на детето. Специфика на детството и необходимост от стандарти, свързани със съдържанието, организацията и планирането на детските дейности в периода на ранното детство. ЗПУО и ДОС за предучилищно образование. Предучилищното образование в България. Съвременни тенденции и същност на програмната документация. Програмни системи – научен анализ, основни акценти, нормативни изисквания. Програмните системи за предучилищно образование в българските детски

градини и по света. Алтернативни и авторски Програмни системи за работа в детската градина.

Технология на обучението: Изучаването на учебната дисциплина е свързано с активното участие на студентите, както в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс, така и в собствената изследователска дейност чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище; позоваване на теоретични източници или проучени положителни практики при обсъждане на тема/проблем; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждан проблем; конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на документацията относно образованието на детето в предучилищна възраст; представяне на протоколи от наблюдавани педагогически практики в детските групи, работещи по различни Програмни системи; разработване на собствени модели за оригинални Програми за възпитание. Като извънаудиторна заетост се предвижда – рефериране на източници, представящи философията и спецификата на различни педагогически системи; съпоставителен анализ на две Програмни системи по избор на студента; провеждане на проучване сред работещи учители и др.

Трети семестър – Задължителни дисциплини

1. ЕКОПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 пр. упр.

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Дисциплината дава възможност на студентите да овладеят основните понятия в областта на екологията на човешкото развитие и екологичния подход като водещ в конструирането на теорията и практиката на екологичното възпитание.

Съдържание на учебната дисциплина: Теория за екологията на човешкото развитие. Методологически основи на екологичното възпитание. Екологосъобразен подход към детето и детството. Цел и задачи на екологосъобразното възпитание. Принципи на екологосъобразното възпитание. Подрастващият като субект на екологосъобразни отношения. Формиране на екологосъобразно отношение към себе си и към другите хора. Значение на субективния свят на подрастващия за изграждане на екологосъобразни отношения със заобикалящия свят и пътища за формирането му. Изготвяне на *екологическа и педагогическа експертиза* на съдържанието на романите на Ч. Айтматов, В. Бианки, Ф. Бърнет, Ж. Верн, А. Екзюпери, С. Лагерльоф, Ем. Станев, П. Славински.

Технология на обучението: Лекционният курс се характеризира с евристично изложение, висока степен на илюстративност и интерактивност. *Практическите упражнения* са насочени към формиране на рефлексивната култура на екологосъобразното мислене на студентите. За целта се използва специално

разработена система от упражнения, която формира критично мислене на студентите и умението им да прилагат екологичния подход в различни педагогически ситуации.

2. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНИЧЕСКАТА И БИТОВА ДЕЙНОСТ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2 л.+ 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Емилия Божкова, катедра „Социална педагогика“

E-mail: em_bojkova@swu.bg

Анотация: Дисциплина предоставя специална методическа компетентност на студентите за работа с деца по образователно направление „Конструиране и технологии“ в детската градина. Акцент в учебния курс е поставен върху сравняване на различни варианти за изграждане на образователни програми съобразно етапите в развитието на децата. Студентите се обучават да анализират, подбират и оценяват програмно съдържание, за формални и неформални предучилищни институции, както и да разработват самостоятелно сценарии за разнородни педагогически ситуации. Специално внимание се отделя на съдържанието на практическото им обучение под формата на реално организирани и проведени педагогически ситуации в детска градина.

Съдържание на учебната дисциплина: Концептуални основания на обучението по „Конструиране и технологии“: Технологичната култура на децата в контекста на исторически и съвременни концепции за двигателния, познавателния, социалния и емоционалния потенциал на децата от предучилищна възраст. Трудът и трудовото възпитание като ценност. Играта като предпоставка за усвояване на знания за труда. Взаимодействие на игра – труд. Съдържателни параметри на ОН „Конструиране и технологии“. Форми на организация на дейността на децата по „Конструиране и технологии“. Педагогическата ситуация като основна форма на педагогическата технология по КТ. Особености на методите и похватите в обучението на децата по „Конструиране и технологии“. Специфика на педагогическата технология на обучението по „Конструиране и технологии“: Основни параметри и рационалност на хоризонталните и вертикалните взаимовръзки между образователните ядра Конструиране и моделиране. Технологии – видове, цел и резултат, етапи, материали, операции, инструменти. Транспортна, строителна и битова техника/домашни уреди. Комуникационни и дигитални умения в детска възраст. Детско творческо конструиране и моделиране. Допълнителни неформални обучителни структури, изграждащи технологична култура на децата от предучилищна възраст.

Технология на обучението: За аудиторна дейност: Лекционният курс предвижда 1/4 от времето по всяка тема да бъде отделено за въпроси, дискусии и интеракции със студентите; използват се презентации и постери, блок-схеми, графични модели и тематична информация на различни носители; лекционният материал е отворен за адаптиране, с включването на допълнителни проблеми, интересувачи студентите. Практическите упражнения се провеждат в следните варианти: 1) в реални условия на детска градина – базова образователна институция; 2) в симулативни

условия на университетски методически кабинет; 3) в аналогични образователни форми на неформална образователна среда 4) като комбинация от посочените варианти. От студентите се изисква да планират и осъществят ПС по ОН „Конструиране и технологии” за всички възрастови групи, вкл. подготвителната. **За извънаудиторна дейност:** използват се самостоятелни и групови консултации, самостоятелни четения, проучвания, събиране на емпиричен материал, работа в конвенционална и дигитална библиотека, Интернет търсения, работа върху документация, оценяване на детски активности и проекти, подготовка на педагогически ситуации, изработване на прототипи на изделия.

3. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л.+ 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра “Теория и методика на физическото възпитание”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Невяна Докова, катедра “Теория и методика на физическото възпитание”

E-mail: nevid@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина е от задължителния модул на учебния план на магистърската програма ”Предучилищна педагогика” в ЮЗУ “Н. Рилски”. Осигурява теоретична, технологична и практическа подготовка на студентите по физическо възпитание в детските градини. Предназначена е за придобиване на знания, умения и компетенции за планиране, организиране и провеждане на учебния процес по посочената частна дидактика с 3-7-годишните деца. Формира компетенции за взаимодействие с децата. Подготвя ги и в областта на диагностиката на различни състояния, промени, установяване на полови различия, степен на вариативност на различни аспекти от детските функционални, двигателни, моторни и други възможности.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични и методологични основи на предучилищното физическо възпитание. Значение на физическото възпитание за развитието на 3-7 г. деца. Система на предучилищното физическо възпитание в България и сравнителен анализ със системите в други страни в света. Нормативни документи, осигуряващи системата. Образователно съдържание по физическо възпитание – модули, ядра, раздели (характеристика). Биомеханика на естествените движения на децата от раждането до 7 г. Педагогически ситуации по физическо възпитание – видове, задачи, характеристика, хорариум, времетраене, структура, типове и варианти, планиране. Методи и средства на физическо възпитание при децата. Учебен процес по физическо възпитание в детската градина – структура, типове и етапи на обучение. Когнитивна теория за двигателното обучение – фази на формиране, свойства и трансфер на двигателните умения и навици на децата. Работоспособност и умора на детския организъм. Физическо натоварване-значение, компоненти, планиране, управление, контрол. Двигателни способности на децата – видове, характеристика, развиване. Диагностика на състояния и промени на процесите и явленията в детския организъм и във физическото възпитание в детските градини. Планиране и управление на процесите във физическото възпитание.

Технология на обучението: Обучението се провежда под формата на лекции и хоспетиране в детските градини. Оценяването включва текущ контрол и писмен изпит, като крайната оценка е функция от двете. Технологията за формирането ѝ и използваните критерии са подробно описани в Учебната програма на дисциплината.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА МУЗИКАЛНИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспетиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: vas.spasova12@swu.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студентите от специалност Предучилищна педагогика, ОКС магистър. В него се разкриват общо-теоретическите и психологическите основи на музикалното възпитание, проследява се развитието на музикалните способности и специфичните особености на музикалното развитие на децата от ранна и предучилищна възраст. Особено внимание е отделено на педагогическата система на музикалното възпитание, като в съвременна светлина са разгледани специфичността на педагогическото взаимодействие, модела и организацията на музикално-педагогическата дейност на педагога, формите на организиране на педагогическото взаимодействие в процеса на музикалната дейност.

Вторият раздел на програмата е посветена на педагогическите технологии за овладяване на отделните форми на музикалната дейност (възприемателна, изпълнителска, творческа), които създават оптимални условия за осъществяване задачите на музикалното възпитание на децата в първите седем години на техния живот.

Всеобхватността на проблема за съвременното музикално възпитание и разкриването му като многостранно единство, разглеждано от педагогически, психологически, методически аспекти определят дисциплината като необходимост и основна литература за педагозите, обучаващи се в специалността.

Съдържание на учебната програма: Учебното съдържание на курса е организирано в три модула: *Първи модул:* Теория на музикалното възпитание, съдържащ общотеоретичните основи на музикалното възпитание, психологическите основи на музикалното възпитание и педагогическа система за музикално възпитание. *Втори модул:* Педагогически технологии за овладяване на музикалните дейности, съдържащи педагогическа технология за възприемане на музикалното изкуство, технологии за музикално-изпълнителските дейности и педагогическа технология за музикално-творческа дейност. *Трети модул:* Приемственост в музикалното възпитание между семейството, детските ясли, детската градина и училището.

Технология на обучението: Изучаването на учебната дисциплина ПТТОМД е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и практическите занимания чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждания

проблем; цялостно разработване на проблем от лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и т.н.; решаване на теоретични задачи; разработване и обсъждане на оригинални трудове; представяне на идеи и модели на дидактични средства; представяне на актуална познавателна информация; представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове на музикални педагози; коментар на собствени изводи от дисциплината ПТТОМД с отношение към педагогическата практика; включване на собствено изработени дидактични средства; представяне на собствено изработени модели за овладяване на музикалните дейности от децата.

5. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ИЗОБРАЗИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Изобразително изкуство“

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д-р Емил Куков, катедра „Изобразително изкуство“

E-mail: emil_kukov@swu.bg

Анотация: Педагогическите теории технологии за овладяване на изобразителните дейности в детската градина имат основополагащо значение в системата за подготовка на детски учители, което се определя от важното значение на изобразителните дейности в развитието и възпитанието на детето от 3 до 7 години, като и в целия педагогически процес в детската градина. Съвременната педагогическа технология за овладяване на изобразителните дейности акцентира върху съвременното състояние на проблемите и социално-педагогическата значимост на детското творчество и развитието на детските изобразителни способности. Курсът е в съответствие с общите цели на специалност „Предучилищна педагогика“ и с академичните стандарти на университета. Съобразен е и с квалификационната характеристика на специалността и съответно необходимите професионални компетентности.

Съдържание на учебната дисциплина: Същности развитие на детската изобразителна дейност: Същност и движещи сили на детската изобразителна дейност, основни възгледи, кратък исторически обзор. Основни особености и периодизация на детската изобразителна дейност. Възрастово развитие на детската изобразителна дейност. Основни функции на детската изобразителна дейност. Развитие на основните образи в детската рисунка. Типологическа квалификация на детската рисунка. Композиционно и пространствено изграждане на детската рисунка. Изобразително-изразни средства на детската рисунка и детското моделиране. Изобразителни еталони и шаблони в детската рисунка. Източници и преодоляване на шаблоните. Основни затруднения на децата при изобразяването. Методика и извънзаятийни форми на детската изобразителна дейност: Частни и общи критерии за преценка на детската изобразителна продукция. Педагогически принципи, методи и похвати в обучението по изобразителни дейности. Колективни задачи и двойни занятия по изобразителни дейности. Структура, основни звена и планиране на занятията по

изобразителни дейности. Основни типове занятия по изобразителни дейности. Оборудване и материално обезпечаване на занятията по изобразителни дейности. Самостоятелна изобразителна дейност на децата в детската градина извън занятията. Игрови похвати при изобразителните дейности и игри с изобразителните материали. Разглеждане на произведения на изобразителното изкуство с децата от предучилищна възраст. Работа със семейството по изобразителни дейности.

Технология на обучението: За аудиторната заетост: Лекции, използване на методически табла, видеофилми, диапозитиви и комплекти от детски рисунки с цел да се илюстрират определени особености на детското изобразително творчество. Въпроси и отговори с цел включване в лекциите на някои наблюдения на студентите върху рисуването и моделирането по време на практическите занятия в детската градина. Съпоставяне и сравняване на някои възгледи за обучението по изобразителни дейности в детската градина. Практически занятия чрез наблюдение на предварително зададена от преподавателя тема за задачи, регистриране на методическите плюсове и минуси в наблюдаваната преднамерена ситуация и анализ на регистрираните наблюдения. Изготвяне на план-конспект и план-протокол на наблюдаваните занятия.

6. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА СЛОВЕСНО-ИЗПЪЛНИТЕЛСКИ ДЕЙНОСТИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2 л. + 1 хоспитиране

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина включва изучаване на историята на българската художествена словесност, както и на теоретическите аспекти на проблема за пресъздаването на литературна творба в живо слово.

За обучението на бъдещи педагози, настоящият учебен курс предоставя възможности за овладяване на основни методически знания и практически умения, свързани с подготовката и реализацията на художествена интерпретация на литературни творби с деца в предучилищна възраст.

Съдържание на учебната дисциплина: В лекционния курс се изучават основните етапи в развитието на словесно-изпълнителското изкуство, неговата специфика и основните принципни положения, свързани с претворяването на литературен текст в художествена изпълнителска творба.

Технология на обучението: Стандартни методи: лекция, беседа, дискусия, наблюдение. Интерактивни методи: комуникативни тренинги, симулативни игри, проиграване на роли, провеждане на действени задачи

Трети семестър – Избираеми дисциплини

1. СОЦИАЛНО-ЕМОЦИОНАЛНО УЧЕНЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Социално-емоционално учене (SEL)“ въвежда студентите в теоретичните основи и практическите приложения на една от най-актуалните образователни парадигми, насочена към изграждане на социална и емоционална компетентност у децата. Курсът акцентира върху връзката между емоционалната грамотност, уменията за междуличностно взаимодействие и превенцията на проблемното поведение. Особено внимание се отделя на концепциите за самосъзнание, саморегулация, емпатия, социална отговорност и умения за вземане на решения. Програмата подготвя бъдещите специалисти да прилагат стратегии и техники за подкрепа на децата в развиването на умения за емоционално изразяване, справяне с конфликти, сътрудничество и изграждане на положителни взаимоотношения. Целта на дисциплината е да формира у студентите знания и практически умения за реализиране на подходи и методи за социално-емоционално учене в работата с деца от предучилищна възраст, с оглед превенция на проблемното поведение и подпомагане на тяхната адаптация, социализация и личностно развитие.

Съдържание на учебната дисциплина: • Въведение в социално-емоционалното учене (SEL): концепции, модели и подходи. • Петте основни компетентности на SEL (CASEL Framework): самосъзнание, саморегулация, социална осъзнатост, умения за взаимоотношения, отговорно вземане на решения. • Емоционална грамотност и нейното значение за превенция на проблемното поведение. • Връзка между социално-емоционалното учене и академичните постижения. • Стратегии за развитие на саморегулация и контрол на импулсите. • Емпатия и социална осъзнатост като основа на релационното взаимодействие. • Конфликти и техники за ненасилствена комуникация. • Интерактивни методи и социалнопсихологически тренинг за развитие на социални умения. • SEL в предучилищна възраст: специфики и добри практики. • Подходи за работа с деца с проблемно поведение чрез SEL: индивидуални и групови интервенции. • Роля на учителя като модел на социално-емоционално поведение. • Връзка между SEL и изграждане на учеща се общност.

Технология на обучението: Методите на преподаване включват лекции, учене през преживяване, учене чрез правене и опит, учене чрез игра, наблюдение, демонстрация, моделиране, социалнопсихологически тренинг, евристични беседи и дискусии, самостоятелна работа, обсъждане на доклади, реферати и педагогически есета, упражнения за развитие на самостоятелност и критичност на мисленето. Крайната оценка по дисциплината е резултат от текущия контрол и оценката от семестриалния изпит (писмен), който се провежда по предварително уточнени теми и критерии.

2. ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОВЕДЕНИЕТО

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология“

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Анотация: Дисциплината „Позитивна психология за управление на поведението“ е насочена към изучаване и прилагане на принципите на позитивната психология за оптимизиране на индивидуалното и груповото поведение в личен и професионален контекст. Курсът разглежда концепции като благополучие, емоционална интелигентност, мотивация, психологическа устойчивост и ефективни междуличностни взаимодействия. Програмата се основава на изследванията на позитивната психология, включително подходите на Мартин Селигман, фокусира се върху изграждането на емоционални и социални умения у децата, както и превенция на проблемно поведение чрез създаване на подкрепяща и мотивираща среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Целта на дисциплината е да предостави на студентите теоретични знания и практически умения в областта на позитивната психология и тяхното приложение в педагогическото взаимодействие. Да развие умения за управление на проблемно поведение при деца чрез позитивни стратегии. Да насърчи изграждането на подкрепяща и мотивираща среда за децата. Курсът цели да развие компетенции за насърчаване на позитивно мислене, емоционална устойчивост и конструктивни междуличностни отношения и тяхното приложение при работата с деца с проблемно поведение. Дисциплината е подходяща за студенти и професионалисти в областите на психологията, образованието, управлението и специалисти работещи с деца.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* на студентите се изразява, чрез активното участие и обсъждане на проблемите от лекционния курс, анализ на практически казуси, дискусии, работа с методики. *Извънаудиторната заетост* на студентите се изразява в самоподготовка, рефериране на литературни източници, разработване на курсови задания, есета по теми, свързани с личен опит и наблюдения; силните и слабите страни на характера, добродетели, казуси и др. Оценяването на резултатите на студентите се извършва съгласно ECTS. Крайната оценка за курса се формира в края на курса въз основа на оценката на писмен изпит на две теми от съдържанието на курса, както и въз основа на оценката на самостоятелната (извънкласна) работа на студента. Крайната оценка по курса се базира на сумата от текущата оценка и оценката от финалния изпит.

3. АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНА КУЛТУРА НА ДЕТСКИЯ УЧИТЕЛ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен/устен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“
E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Дисциплината позволява обучаваните в магистърска програма „Предучилищна педагогика“ да повишат равнището на професионално-педагогическата си компетентност чрез обогатяване на административната и правна грамотност. Чрез запознаването на студентите с нормативни документи и тяхното анализиране се цели: осъществяване на професионална дейност съобразена с нормативните изисквания и регламенти; осъзнаване на взаимоотношението между нормативната рамка и автономността, творчеството на учителя; осъзнаване на административноправните аспекти на учителската професия като предпоставка за отговорно, спокойно и сигурно изпълнение на педагогическата дейност. В контекста на това е необходимо педагогическите специалисти да усвоят знания извън педагогическата наука и конкретно от административно-правната сфера на образованието. Курсът на обучение по тази дисциплина обогатява професионалната култура на студентите – бъдещи учители, техните знания в областта на правото и администрирането на педагогическата дейност и ги насочва към необходимостта от осъществяване на педагогически процес съобразен с нормативните регламенти и изисквания.

Съдържание на учебната дисциплина: Правни основи на предучилищното образование. Законови и подзаконови разпоредби. Документи, уреждащи дейността на предучилищната институция. Същност, значение и съдържание на основните понятия използвани в действащата нормативна рамка регламентираща въпросите на предучилищното образование в Р България. Правен статут на педагогическия специалист и правни гаранции за реализиране на педагогическата дейност. Право/задължение на/за квалификация и развитие на педагогическия специалист. Оценка и контрол върху дейността на детския учител. Атестирането на учителя като оценка на професионалните му компетенции. Място и роля на детският учител в управлението на предучилищната институция.

Технология на обучението: Постигането на целите и задачите на лекционния курс по дисциплината е в пряка връзка с активното участие на студентите в обсъждането на проблемите и интеракцията между преподавателя и студентите, чрез: обсъждане на проблемни ситуации; дискусия по определена тема, предварително поставена или възникнала в хода на дейността; анализ и дискусия по презентиран материал/видеоклип; синтезиране на идеи и решения /мозъчна атака/, анализ на нормативни текстове и документи.

4. ЗДРАВНА ПРОПЕДЕВТИКА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен/устен

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор:

Доц. д-р Екатерина Митова

E-mail: ekaterina@swu.bg

Анотация:

Съдържание на учебната дисциплина: ...

5. STEM ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: topalska@swu.bg

Анотация: Дисциплината „STEM образование“ има за цел да подготви бъдещи педагози с теоретични знания и практически умения за интегриране на подходите на STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) в образователния процес. В рамките на курса студентите се запознават с концепцията за STEM обучението като иновативен подход, който обединява науката, технологиите, инженерното мислене и математиката в цялостна образователна среда, насърчаваща творчеството, критичното мислене и решаването на проблеми.

Акцентът е поставен върху:

- съвременни модели, стратегии и методи за STEM обучение;
- разработване на интерактивни уроци и образователни проекти с интегрирано съдържание;
- използване на дигитални технологии, образователни платформи и иновативни ресурси;
- развитие на умения за работа в екип, креативност и предприемаческо мислене;
- връзката между STEM образованието и компетентностния подход в училище.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието на учебната дисциплина „STEM образование“ обхваща теоретичните и практическите основи на интегрирания подход в образованието, който съчетава науката, технологиите, инженерното мислене и математиката в единна, иновативна образователна среда. В началото на курса студентите се запознават с концепцията за STEM обучението, неговите цели и значение за съвременното образование, както и с историческото развитие и тенденции в национален и международен план.

По-нататък вниманието се насочва към теоретичните основи на STEM подхода и връзката му с интердисциплинарното и компетентностно ориентираното обучение. Разглеждат се различни модели, стратегии и методи за организиране на STEM уроци, като проектно-базирано и проблемно-ориентирано обучение, изследователски подходи и други активни методи, които насърчават критичното мислене и уменията за решаване на реални проблеми.

Важен акцент се поставя върху интегрирането на учебно съдържание в рамките на интерактивни уроци и образователни проекти. Студентите се обучават да разработват собствени STEM уроци и инициативи, като се запознават и с добри практики от образователната практика. Съществена част от дисциплината е и използването на дигитални технологии, образователни платформи и иновативни ресурси, които правят процеса на обучение по-ангажиращ и ефективен.

Технология на обучението: Организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението на през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Предоставят им се голям брой ресурси, съобразени със спецификата на дисциплината.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАЗВИВАЩАТА СРЕДА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: В курса на обучение се разкриват теоретическите основи на образователната среда и нейната организация. Внимание е отделено на изискванията, принципите, функциите и отражението на педагогическата среда върху процеса на образование и развитие на детето. Част от курса е посветена на възможностите за промяна и обогатяване на педагогическата среда в зависимост от прилаганите организационни форми на обучение, както и материални и човешки ресурси. Всеобхватността на проблема за оптималното организиране на средата и разкриването му като многостранно единство, разглеждано от педагогически, психологически, методически аспекти, определят дисциплината като необходимост за педагозите, обучаващи се в специалността.

Съдържание на учебната дисциплина: Основни акценти в съдържанието на учебната дисциплина са: Нормативна установеност и изисквания към ПО и средата в ДГ. Основни фактори влияещи върху развитието на детето. Пространство – среда?! Що е то образователна, предметна, развиваща среда? Възможности за организиране и обогатяване на педагогическата среда. Примерни интериорни решения... Примери от практиката в РБългария и чужбина - практическо организиране и обогатяване на средата. Какво е отражението върху детето и образованието – средата и познавателната активност на детето, средата и самостоятелността на детето, средата и комуникативната активност и т.н.

Технология на обучението: Изучаването на дисциплината се свързва с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс чрез: споделяне на лично мнение и позиция по темите/проблемите; позоваване на теоретични източници или положителни педагогически практики; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; и още - цялостно разработване на тема от лекционния курс; разработване и обсъждане на авторски материали; представяне на актуална познавателна информация; участие със собствени изследвания; представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове; предлагане дизайн и/или на собствено изработени дидактични средства с цел подобряване на образователната среда.

Четвърти семестър – Задължителни дисциплини

1. КОМУНИКАТИВНИ УМЕНИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2 л.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Предлагаият учебен курс изяснява и анализира комуникативната компетентност на учителя като първостепенен ресурс за осъществяването на ефективно педагогическо взаимодействие. В съдържателен аспект под акцент са поставени специфични средства от областта на комуникативното поведение (говорна култура, словесно общуване, паралингвистична изразност), които оптимизират педагогическата комуникация по посока (1) на възпитателните взаимоотношения като резултат и условие за ефективни педагогически взаимодействия с децата/учениците, (2) на взаимното познание, разбиране, влияние и самопознание при общуването (вербално и невербално); (3) на приобщаване, взаимодействие и сътрудничество с родителите като активни партньори в учебно-възпитателния процес.

Съдържание на учебната дисциплина: Комуникация и словесно общуване. Видове комуникационни системи. Трансформации на комуникационната система и концептуализация на човешката езикова парадигма. Форми на словообмен в процеса на вербализация. Специфика в организацията на устната (монологична/диалогична) комуникация. Категориално-семантични полета и индивидуално-комуникативни атрибути. Вариативност на невербалната езикова модалност. Теоретични постановки и практически проявления на вербалната комуникация. Приложно-конструктивни аспекти на човешката езикова модалност. Общуване и обучение – същност и характеристика на педагогическата комуникация. Структурно-интеракционен и дескриптивен подход. Основни функции на педагогическото общуване. Физиологични механизми на говорно-комуникативния процес. Акценти на дименсионалния, на интенционалния, на функционалния анализ на словесното общуване. Гласово-говорни качества на учителя – професионални изисквания. Хигиена на гласа и професионални гласово-говорни заболявания. Параезиковите средства на учителя – интонационни, акцентуални и темпоритмични говорногласови характеристики на устната реч. Ортоепия и еталонизиране на учителската реч. Органичност и нормативност в словесната изява на учителя. Основни функции на речта като социален феномен. Форми на словесно влияние (директна и индиректна словесна изява) в образователна среда. Теорията за символния интеракционизъм (Дж. Х. Мийд) и за комуникативното действие (Ю. Хабермас). Стадии в процеса на словесното общуване. Основни форми и принципи на словесното общуване (неформално и формално словесно общуване) в образователна среда. Педагогическа комуникация и словесна действеност – учението на К. С. Станиславски за словесно действие. Словесната действеност като ключов императив в дискурсната етика на учителя. Обективни бариери в педагогическото общуване (функционален или качествен аспект). Комуникативни умения и педагогическа медиация – индивидуален комуникативен стил и позитивен психоклимат

в общуването с деца, ученици, родители. Презентационни умения на учителя. Вдъхновение и импровизация в ораторските изяви на педагога.

Технология на обучението: Учебната дисциплина включва аудиторна и извънаудиторна работа на студентите: **Аудиторна заетост** - осъществява се чрез *лекции (продължителност 30 часа)*, в които студентите участват в решаване на казуси и провеждане на дискусии. Обучаваните се ангажират с участие в симулативни игри, в "мозъчна атака", спорове, коментари на наблюдавани комуникативни ситуации в детска градина/училище. **Извънаудиторна заетост (предвидени 90 часа)** – студентите подготвят и представят говорно-технически комплекси, кратки комуникативни задачи, коментират и анализират видеозаписи на словесни изяви и презентации (TED), изготвят реферат.

2. ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 1 л. + 1 пр. упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен/устен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Студентите обучавани в магистърската програма „Предучилищна педагогика”, специализират своята професионална подготовка и надграждат знанията и уменията си за работа с деца. В контекста на това е необходимо те да усвоят и специфични знания за процеси, проблеми и явления от различни области, които да създадат условия за успешна професионална дейност. Дисциплината „Гражданско образование в предучилищна възраст” въвежда студентите в спецификата и проблемите на правното възпитание и гражданското образование на децата от предучилищна възраст, в частност на 5-7-годишното дете. Курсът на обучение по тази дисциплината обогатява правната култура на студентите, техните знания в областта на правото и развива умения за осъществяване на гражданско образование с деца от предучилищна възраст. В курса се преплитат и допълват знания и умения от различни области – право, педагогика, социология и психология.

Съдържание на учебната дисциплина: Със студентите се коментират следните теми: Възникване и развитие на идеята за права и правно възпитание на детето от предучилищна възраст. Роля и значение на правното възпитание за социализацията на детето в гражданското общество. Възпитание, правно възпитание, гражданско образование – съдържателни характеристики на понятията. Съдържание на гражданското образование в детската градина. Принципи, методи и средства за гражданско образование. Актуални проблеми на гражданското образование. Гражданското образование като източник на социален контрол и стимулатор за активна гражданска позиция. Гражданското образование на субекти от различна възраст като проблем за изследване.

Технология на обучението: Изучаването на учебната дисциплина е свързано с активното участие на студентите. Те могат да: изразяват отношение по всеки от проблемите от лекционния курс; да предлагат казуси за разрешаване и да участват в разрешаването на такива; да участват и провеждат емпирични проучвания, и да

анализират получените резултати и др. На студентите се поставят задачи от различно естество като: разработване на иновативни план-конспекти, дидактически средства и помощни материали с цел гражданско образование на деца в предучилищна възраст; разработване на инструментариум за изследване; провеждане на проучване и графично представяне на резултатите; изготвяне на презентации за популяризиране идеята за правата на децата сред деца и възрастни.

ДОЦ. Д-Р ВАЛЕНТИНА ЧИЛЕВА

Ръководител на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“